

Marianne Brøner

Af Tom Jørgensen

Måske kan man bedst sammenligne Marianne Brønners malerier med ikke-europæisk kunst, med de gengivelser af skabelsesberetninger, frugtbarhedsriter, mytologiske fortællinger og helteepos, man bl.a. finder i maya- og aztekerkunsten, i navajoernes sandmalerier og ur-australiernes billedfortællinger. En kunst, der ikke er skabt ud fra europæiske æstetiske forestillinger om "den gode komposition", men som udtryk for en overbevisning om, at der er en magisk sammenhæng mellem menneskelivet og selve kosmos.

Marianne Brønners malerier, der ved første øjekast ligner afklarede og harmoniske abstrakte kompositioner, viser sig ved nærmere eftersyn at være fulde af indre spændinger, der balancerer et sted mellem det urovækkende og det skrøbeligt smukke. Ud fra billedtitlerne at dømme er det tydeligt, at kunstneren arbejder ud fra et eksistentielt behov for at undersøge og bearbejde helt konkrete verdensbegivenheder: angsten for et altødelæggende meteornedslag, den katastrofale tsunami i Asien og den frygt og det had, som Jyllandspostens Muhammed-tegninger medførte.

I Marianne Brønners hånd bliver det til malerier præget af store farverflader, der agerer med hinanden på dynamisk vis. Ind i mellem disse forenklede geometriske former skyder sig figurative elementer, menneskeansigter, husgeråd, både, dyreliv, vegetation og himmellegemer. Ofte forstyrres dialogen mellem de abstrakte farveelementer af nedsvivende farve, der spontant og abrupt giver spændinger til den ellers afklarede komposition. I overført forstand lader Marianne Brøner de store farveflader stå for den kosmologiske orden, mens de ekspressive penselstrøg og de spøgelsesagtige figure står som udtryk for det kaos, der rammer vores vante tilværelse med død og ulykke til følge. I den forstand kan man godt kalde hendes malerier for et moderne vestligt forsøg på at vise den sammenhæng på godt og ondt, der er mellem kræfterne i kosmos. For er hele vores historie jo ikke en evig og tilsyneladende arketypisk kamp mellem kaos og orden, liv og død, destruktion og genopbygning? En pointe, som de ikke-vestlige kulturer havde og har indarbejdet som et fundamentalt livsgrundlag, men som vi har svært ved at acceptere med vores indædte tro på fornuften og fremskridtet.

Som sådan er der ingen tvivl om, at Marianne Brøner er en eksistentiel arbejdende kunstner. Hun tolker de begivenheder, der sker omkring hende, fordi hun ser dem i en større sammenhæng og fordi hun simpelthen ikke kan lade være. Det er malerier og kunst uden filter, uden ironi, uden distance, uden forbehold. Det er også et forsøg på at fastholde den skønhed, der på trods af alt stædigt insisterer på sin berettigelse.

På den måde bliver kunsten både en seismograf, der fastholder et øjeblikks totale angstfølelse og desperation og det medium, der viser, at livet trods alt går videre. At vi mennesker og livet som sådan endnu en gang rejser os fra asken. Der er i Marianne Brønners malerier derfor mere på spil end bare nogle billeder, der er skruet godt sammen. Der er tale om et budskab. Et meget vedkommende og nødvendigt budskab, der uden at være politisk i snæver forstand, giver os noget at tænke over.